

Vrij 5 April

Pagina Plus

Nederlands meest milieuvriendelijke kraker bezet waddeneiland

Er roert weer een Toxopeus de trom op Rottumeroog

(Van onze verslaggever)

ROTTUMEROOG — Hendrik (46) en Jannie (42) Toxopeus uit Delfzijl, die het Groninger waddeneiland Rottumeroog nu een week bezetten, willen er nog zeker tot eind volgende week blijven. Toxopeus, zoon van de laatste strandvoogd van het eiland, hoopt er — indien mogelijk — als strandvoogd 'nieuwe stijl' terug te keren om leiding te geven aan groepen vrijwilligers die het eiland van de ondergang moeten redden. Vanaf de uitkijktoren op de enige woning wil Toxopeus onderzoeken of er serieuze mogelijkheden zijn voor zijn plan. Voor de ondergang van Rottumeroog wordt gevreesd omdat Rijkswaterstaat het onderhoud van het eiland wil staken.

Hendrik Toxopeus is van huis uit 'thuis' op Rottumeroog, hij heeft er tot 1965 gewoond en is bovendien daarna het eiland niet uit het oog verloren. „We zijn er altijd stiekem blijven komen. Met kerst hebben we hier nog een wandeling gemaakt, maar toen zijn we het huis natuurlijk niet binnen geweest.”

Toxopeus heeft het eiland in de loop der jaren vooral kleiner zien worden. Eerst vanaf het schip waarmee hij op de grote vaart tussen Delfzijl en Scandinavië voer („Ik zag elke veertien dagen mijn bultje zand liggen”), sinds hij is afgekeurd ook regelmatig als pleziervaarder. Het eiland gloort nu vol paarse lamsoor in de voorjaarszón. Een spandoek op het huis wijst op de bezetting. De Nederlandse vlag wappert in de wind, maar uit een zijraam zodat de vlag pas van dichtbij te zien is. Er roert weer een Toxopeus op de trom op Rottumeroog, dat voor zover bekend eigendom is geweest van Abel Eppo van Bolhuis uit Warffum (tot 1706), de Ierse graaf Donough Mac Carthy (tot 1732), de Dokkumer koopman Pieter Pivè (tot 1734) en sindsdien van de provincie Groningen, die groot voorstander is van het behoud van het eiland.

Rollade

Alweer een Toxopeus. Hendrik, die er samen met zijn vrouw en het ruwharige teckeltje Nanouk is neergestreken, zou de derde generatie strandvoogd geweest kunnen zijn. Zoals vóór de familie Toxopeus de

Toxopeus:
„Als je het eiland laat ver-
gaan, zullen er nooit meer
zeldzame vogels broeden.
Maar dat is geen serieus
antwoord. Natuurlijk
moet Rottumeroog be-
houden blijven. Dit is
puur natuur, heel onge-
rept.

familie Van Dijk ook drie generaties lang een strandvoogd leverde. Nederlands waarschijnlijk meest natuurvriendelijke kraker is als kind wel eens drie maanden geïsoleerd geweest op Rottumeroog, waar hij woonde met zijn familie en de beide knechten. Honger hebben ze nooit gehad.

Moeder had altijd voldoende konijn en rollade 'in de wek', in de grote kelder. Oom Klaas Toxopeus, van de reddingboot Insulinde uit Oostmahorn, ook al zo'n beroemde figuur en een volle neef, kwam wel eens langs voor een oefening met het wippertoestel van de redding-

maatschappij. Jongste zus Wiepke schreef later een boek over het eenzame leven op het eiland.

„Dat leven was trouwens niet zo eenzaam, want er kwam veel bezoek en die bezoekers praten daar nu nog over”, zeggen Hendrik en Jannie Toxopeus. Eenzaam is Rottumeroog eigenlijk pas echt geworden sinds het vertrek van de familie in 1965.

„Hij maakte het eiland, zij de sfeer”, schreef huisvriend Jan Klompsma ooit over de inmiddels overleden ouders van Toxopeus. Hij dichtte hen een „hartverwarmende mengeling van gastvrijheid, vriendelijkheid, optimisme, onverzette-

lijkheid en een soort trotse onderworpenheid aan de natuur” toe. Maar Toxopeus stond ook bekend om het feit dat hij het niet altijd eens was met zijn collega's van Rijkswaterstaat aan de wal. „Ze snappen het niet”, zei de vader toen en de zoon herhaalt dat nu.

Winterkoninkje

Ergens in de afgelopen 25 jaren zijn de zoetwaterputten dichtgeslibt, de ene voor het vee en de andere voor de vogels en de padden. Toxopeus wil er weer een open maken, maar

heeft nog geen pad gezien. Uitgestorven. Vogels zijn er genoeg. Meeuwen natuurlijk, maar ook de gekraagde roodstaart en het winterkoninkje. Of Rottumeroog voor de natuur van belang is, net zo belangrijk als het bultje Griend in de Waddenzee waar Rijkswaterstaat nog wel miljoenen in steekt?

Toxopeus: „Als je het eiland laat vergaan, zullen er nooit meer zeldzame vogels broeden. Maar dat is geen serieus antwoord. Natuurlijk moet Rottumeroog behouden blijven. Dit is puur natuur, heel onge-rept. Het is dwaas om te zeggen dat de natuur haar gang moet gaan, want dan blijft er van Nederland bitter weinig over. Of willen we misschien alleen de mensen beschermen en worden daarom wel miljoenen besteed aan het behoud van de camping op Texel.”

Het huis op Rottumeroog, dat in '65 werd omgetoverd in een mannen-wereld, ziet er keurig uit. Woonkamer, eetkamer, keuken, radiokamer, bijkeuken en wel vijf ruime slaapkamers. De bedden staan klaar. Een pluim voor de heren van Waterstaat die er sinds het vertrek van de voorgd overnachtten. Een brancard, een verbandtrommel en de radiokamer maken duidelijk dat de tijdelijke eilanders in noodgeval-len even op hulp moeten wachten. Het mooiste plekje: de uitkijktoren waar je via de hal met een trap kunt komen. De toren is niet eens zo hoog, maar het uitzicht is fenome-naal.

De inrichting is comfortabel, het huis is van alle gemakken voorzien. Accu's in de schuur zorgen voor elektriciteit, het drinkwater komt uit regenverzamelputten, het spoelwater voor de wc uit de grond. En voor de duidelijkheid: het slot in de deur is nog heel. „We hebben het gekraakt, maar we wisten de sleutel te liggen.”

Geen televisie

Een televisie staat niet in het huis. Het moet tegenwoordig een peule-schil zijn om ook op Rottumeroog de wereld in de woonkamer te ha-len. Het echtpaar Toxopeus heeft voor de veertiendaagse tocht van al-les meegesleept, maar niet aan een kijkdoos gedacht. „Zie je die twee meeuwen? Straks komt er een derde bij. De twee mannetjes krijgen ru-zie, maar die derde probeert het el-ke avond weer. Maar hij maakt zich zo druk, dat het hem niet lukt met het vrouwtje aan te pappen. Dat is toch prachtig! Wij zijn geen echte vogelaars, maar daar genieten we van. Hier heb je elke avond live-tv in de 'tuin'.”